

Теорло Наталя Анатоліївна
аспірантка 3-го року навчання
Одеської державної академії будівництва та архітектури

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-335-7-42>

ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ КОШТОРИСНИХ НОРМ ТА НОРМАТИВІВ В БУДІВНИЦТВІ

Сучасна система ціноутворення є багатогранною та багатокомпонентною. В основі процесу ціноутворення в будівництві головними є розрахунки вартості робіт. Ці розрахунки визначаються певними кошторисними нормами, які в свою чергу визначають кількість ресурсів, які необхідні для виконання певного комплексу операцій.

Виходячи з цього потрібно чітко відрізнити поняття кошторисних норм та кошторисних нормативів.

Кошторисна норма в загалом являє собою сукупність нормативних показників витрат ресурсів, таких як: трудовитрати, час роботи будівельних машин та механізмів, витрати матеріалів, виробів і конструкцій, які встановлені на прийнятий вид будівельних робіт.

Кошторисні нормативи – це узагальнена назва комплексу кошторисних норм, які поєднуються в окремі збірники.

В кошторисній нормі визначається сукупність ресурсів, а саме трудовитрати робочих, час експлуатації будівельних машин та механізмів, витрати матеріалів та конструкцій, що використовуються при виконанні певного виду робіт, які встановлені на одиницю виміру роботи та приведені у натуральних одиницях.

Кошторисні норми були узагальнені під назвою «кошторисні нормативи». Залежно від галузі, до якої буде відноситися будівництво, здійснюється розподіл кошторисних нормативів на

наступні види: загальнодержавні, відомчі, окремих будівництв та індивідуальні.

Використання загальнодержавних кошторисних нормативів обов'язково при визначенні вартості будівництва, яке здійснюється за рахунок бюджетних коштів або за рахунок коштів підприємств, форма власності яких відноситься до державної. А у всіх інших випадках носять більш рекомендаційний характер.

В основному кошторисні нормативи для окремих будівництв розробляються за рішенням забудовника саме у випадках, коли технологія організації робіт на цих будівництвах відрізняється від тої, що визначена у загальнодержавних нормативах [1, с. 153].

Загальнодержавні нормативи являють собою такі загальнодержавні будівельні кошторисні нормативи до яких відносяться кошторисні нормативи, що входять до складу кошторисних норм класу «Д». Вони є обов'язковими для застосування всіма організаціями, установами і підприємствами незалежно від їх відомчої приналежності і форм власності при визначенні вартості будівельних робіт, які здійснюються із залученням бюджетних коштів або коштів підприємств, установ і організацій державної власності.

Виділяють також кошторисні нормативи, які в свою чергу поділяються на елементні й укрупнені.

До елементних кошторисних нормативів відносять:

1. Ресурсні елементні кошторисні норми на будівельні роботи (РЕКН).

2. Ресурсні елементні кошторисні норми на монтаж устаткування (РЕКНМУ).

3. Ресурсні елементні кошторисні норми на ремонтно-будівельні роботи (РЕКНр).

4. Ресурсні елементні кошторисні норми на реставраційно-відновлювальні роботи (РЕКНрв).

5. Ресурсні елементні кошторисні норми на пусконаладжувальні роботи (РЕКНпн).

6. Ресурсні кошторисні норми експлуатації будівельних машин і механізмів (РКНЕМ).

До укрупнених кошторисних нормативів відносять такі ресурсні кошторисні норми (УРКН):

- на будівлі й споруди в цілому;
- на частини будівель і споруд, конструкції та види робіт [3].

На окремі види робіт розраховуються так звані індивідуальні кошторисні норми. Це може бути зумовлено тим, що саме відсутні нормативи на ці роботи у ресурсних елементних кошторисних нормах.

Існує також такий вид кошторисних нормативів як загально-державні. До них відносяться елементні кошторисні норми на:

- будівельні роботи (РЕКН, ДСТУ);
- монтаж обладнання (РЕСНМО);
- ремонтно-будівельні роботи (РЕКНр);
- реставраційно-відновлювальні роботи (РЕКНрн);
- пусконаладжувальні роботи (РЕКНпн);
- ресурсні кошторисні норми експлуатації будівельних машин та механізмів (РЕКНЕМ).

Отже, кошторисні норми і нормативи відіграють важливу роль в будівництві. Це зумовлено тим, що саме за допомогою них визначається вартість будівництва на всіх стадіях інвестування, а також впроваджуються всі нові досягнення науки та техніки, використовуються новітні матеріали.

Література:

1. Окландер Т.О., Педько І.А., Камбур О.Л. та ін. Економіка будівельного підприємства : підручник. Одеса : ОДАБА, 2017. 363 с.
2. Гомон П.С., Савицький В.В. Ціноутворення та інвесторська кошторисна документація будівництва : навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2021. 98 с.
3. Види кошторисних нормативів. Тема 4. Кошторисні нормативи та їх види. URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/mod/book/tool/print/index.php?id=463528>